

**Utredning om samarbete mellan lärosäten kring
professionsutbildningar inom hälso-och sjukvård**

Webbinarium 5 december 2025

Kerstin Tham, Mau och Anna Humble, KI

Utredningsuppdraget innefattar:

Del 1: Kartläggning av program och inriktningar på berörda lärosäten (kapitel 3)

Del 2: Kartläggning av existerande samarbeten kring utbildningsutbudet (kapitel 4)

Del 3: Undersökning av lärosätens incitament och bedömningar inför ökat samarbete (kapitel 5)

Samtliga lärosäten som bedriver utbildning som leder till examen som arbetsterapeut, audionom, fysioterapeut, logoped, receptarie, röntgensjuksköterska och specialistsjuksköterska

Utredningens ansats och metod

- Utgått från direktivets struktur och indelning i tre huvudområden men samtidigt velat vara öppna för att fånga mönster, likheter och skillnader som identifierats under utredningens gång, t ex att samarbetet med hälso- och sjukvården är en nödvändig förutsättning för att ge dessa utbildningar, dvs något utöver samverkan med det "omgivande samhället".
- Befintlig statistik (SCB, UKÄ, Socialstyrelsen), enkätsvar från lärosätena, anteckningar från sonderande samtal och runda bordssamtal har använts som underlag för förslag och rekommendationer
- Två grupperingar: 1) utbildning av sex hälsoprofessioner och 2) utbildning av specialistsjuksköterskor med olika inriktningar

Tabell 1. Antal examinerade per utbildning och lärosäte i genomsnitt för perioden 2020/21–2023/24 – utbildning av 6 hälsoprofessioner – små utbildningar har lägre söktryck

	GU	HiJ	KaU	KI	LiU	LNU	LTU	LU	MAU	MDU	UMU	UU	ORU		Riket totalt
Arbetsterapeut	54	40		71	50		46	53			31		59		403
Audionom	16			21				12					15		64
Fysioterapeut	72			109	73		59	63		41	64		73		553
Logoped	22			25	20			22			17	19			125
Receptarie	45		1			45			2		44	78			212
Röntgensjuksköterska	21	12		32			26	26			14	15	12		157
Specialistsjuksköterska redovisas i särskild tabell.															

Utbildning av specialistsjuksköterskor i landet – 25 lärosäten, 154 specialistutbildningar med 24 olika inriktningar

[illegible]

Vi har valt att kartlägga respektive program för sig i kapitel 3

- Programnybörjare
- Registrerade studenter
- Examinerade studenter
- Söktryck
- VFU/VIL
- Förenade och adjungerade anställningar
- Distansutbildning
- Utbildning på avancerad nivå och forskarnivå
- Sysselsatta per bransch och sjukvårdsregion

Sammanfattning viktiga förutsättningar för utbildningssamarbeten mellan lärosäten i kapitel 4 (kartläggning av samarbeten kring utbildningsutbudet)

- Skapa öppenhet, engagemang, goda relationer och ett ömsesidigt utbyte
- Skapa resurser för den initiala fasen att gemensamt utveckla goda förutsättningar
- Ha frekventa möten med program/kursansvariga lärare
- Utse ett lärosäte som koordinerar
- Harmonisera lärplattformar, utbildningsplaner, kursplaner och tidsplanering av kurserna
- Välja formatet för utbildningen – det digitala formatet kan vara att föredra
- Ta vara på kompletterande lärarkompetens
- Skriva avtal som reglerar samarbete, ansvar och beräkning av ekonomi

Sammanfattning av exempel på olika typer av samarbeten

- Nationellt samarbete inom en inriktning
- Formaliserat samarbete mellan två lärosäten – gemensam inriktning
- Formaliserat samarbete mellan två lärosäten – digitala fristående kurser
- Samarbete kring VFU-platser mellan två lärosäten
- Regional samordning av inriktningar inom specialistsjuksköterskeutbildningen
- Gemensam nationell lärplattform för utbyte
- Internationellt utbildningssamarbete

Sammanfattning av lärosätesövergripande perspektiv för ökat samarbete – baserat på enkätsvar

- Alla utbildningar har regelbundna möten på nationell nivå och är intresserade av ökat samarbete
- Lärosätena säkerställer att utbildningarna svarar mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov
- Lärosätena använder en variation av riktlinjer och kriterier för dimensionering av utbildningsplatser

Fortsättning.....Lärosätesövergripande perspektiv för ökat samarbete – baserat på enkätsvar

- Lärosätesledningarna förhåller sig positiva till ökat samarbete med andra lärosäten **om det finns behov av samarbete inom den aktuella utbildningen**
- Det finns olika slags utmaningar som behöver lösas för att öka det formella samarbetet mellan lärosäten
- Det finns olika incitament/argument för att initiera eller öka utbildningssamarbete mellan lärosäten

Utredningens rekommendationer

Rekommendationer till lärosätena

- Utveckla lärosätenas strategiska diskussionerna kring dimensionering
- Initiera en nationell diskussion om de små utbildningarnas dimensionering
- Skapa en nationell gruppering och arena för lärosäten som ger specialistsjuksköterskeutbildning
- Öka samarbetet mellan och inom lärosäten kring utbildning på avancerad nivå
- Öka samarbetet kring nationella forskarskolor

Utredningens rekommendationer forts.

Rekommendationer till lärosätena forts.

- Arbeta strategiskt med kompetensförsörjning av disputerade lärare med relevant klinisk bakgrund och öka antalet förenade anställningar
- Satsa resurser för den initiala utvecklingen av ett hållbart samarbete mellan lärosätena
- Initiera en samverkansgrupp mellan lärosäten, regioner och kommuner
- Verka för en ökad synlighet och förståelse för de små professionsutbildningarna inom hälso- och sjukvård

Utredningens rekommendationer forts....

Rekommendationer till huvudmännen – regeringen, regioner och kommuner

- Klargör ansvarsfördelning och ekonomiska förutsättningar för professionsutbildningarna inom hälso- och sjukvård
- Tydliggör regioners och kommuners ansvar för sin egen kompetensförsörjning
- Skapa möjligheter för medarbetare med magister-/master- och forskarutbildning att beredas möjlighet att arbeta i vården och bidra till dess utveckling

Stort tack till alla som har bidragit! - Vägen framåt

- Utredarna lämnar nu över rapporten till SUHF/ Expertgruppen för analys och Expertgruppen för professionsutbildningar inom hälso- och sjukvård som diskuterar vidare kring utredningens rekommendationer
- Vi hoppas att utredningen kan ligga till grund för fortsatta diskussioner och utveckling på olika nivåer inom relevanta organisationer och verksamheter
- Finns det frågor så går det bra att vända sig till Anna Humble, (anna.humble@ki.se)